

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Programmeerafspraken windenergie Dalfsen
Datum:	16 april 2024
Portefeuillehouder:	dhr. A. Schuurman
Decosnummer:	1780
Informant:	Thijs Mosterman t.mosterman@dalfsen.nl 06-14578077

Voorstel:

In te stemmen met de programmeerafspraken met de provincie Overijssel waarin voor het zoekgebied Dalfserveld West maximaal 60 GWh aan windenergie mag worden opgewekt voor 2030.

Inleiding:

Op 15 april jl heeft het college in een beeldvormende sessie de programmeerafspraken windenergie voor Dalfsen uitgelegd. De presentatie en bijbehorende raadsmemo zijn opgenomen op het RIS ([link](#)).

Tot ongenoegen van het college was er geen mogelijkheid om de programmeerafspraken vooraf te bespreken met de raad. De besluitvormingsprocedure van de provincie is in deze situatie daarvoor te kort. Met dit voorstel wordt de raad alsnog verzocht om instemming te verlenen.

Samengevat is dat het college programmeerafspraken heeft gemaakt over windenergie met de provincie Overijssel. Hierdoor worden eventuele ongewenste windmolenplannen buiten het zoekgebied Dalfserveld West voorkomen. Daarnaast wordt een maximaal plafond van 60 GWh afgesproken voor de hoeveelheid windenergie in het zoekgebied Dalfserveld West. Dit plafond is geen afdwingbaar minimum. Dus dit plafond hoeft niet worden gehaald maar de RES-opgave voor 2030 minimaal wel. Tot slot zet de provincie het zoekgebied vanaf 1 april 2025 'open' voor windplan(nen) die passen binnen de provinciale kaders.

Het college is van mening dat de programmeerafspraken passen bij de eerder genomen raadsbesluiten over windenergie in Dalfsen.

Argumenten:

1.1 Door de programmeerafspraken kunnen ook initiatiefnemers alleen voor het zoekgebied Dalfserveld West windplannen indienen.

De provincie zal met het nieuwe windbeleid ook het voorkeursgebied 'ZSDZ' vaststellen. Dit gebied ligt in het grensgebied van de ZSDZ-gemeenten en beslaat ongeveer de noordelijke helft van onze gemeente. Dalfserveld West ligt in het provinciale voorkeursgebied. Door de afspraken wordt voorkomen dat in het voorkeursgebied een nieuw (commercieel) windplan wordt uitgewerkt en ingediend bij de provincie. De toetsingskaders van de provincie zijn minder 'streng' dan de huidige ruimtelijke kaders van de gemeente Dalfsen zoals de voorwaarden voor lokaal eigendom en participatie. Weerstand van omwonenden is dan mogelijk. Gezien alle ontwikkelingen is op een later moment een herziening van onze eigen ruimtelijke kaders nodig.

De provincie hanteert wel een eigen plafond voor het gehele voorkeursgebied van 400 GWh. Bij de beoordeling zal de provincie streven naar een gelijkmatige spreiding en rekening houden met de programmeerafspraken van deze vier gemeenten. Opgemerkt wordt momenteel geen andere plannen voor windmolens elders in de gemeente bij ons bekend zijn.

1.2 Dalfserveld West is een logische keus en het plafond is realistisch.

De raad heeft Dalfserveld West aangewezen als zoekgebied voor grootschalige duurzame energie. Momenteel loopt een gebiedsproces voor een breed gedragen energieplan met windmolens. De bewoners schatten zelf in dat 2 molens haalbaar zijn (2 x 20 GWh = 40 GWh). Echter de gemeenteraad heeft een streefopgave van 100 GWh opgelegd. Uitgaande van de algemene RES-afpraak dat minimaal 60% van de opgewekte energie afkomstig is van windmolens, wordt een plafond voorgesteld van 60% van 100 GWh = 60 GWh. Met dit plafond is een eventuele derde windmolen nog mogelijk maar is niet noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de RES afspraken voor 2030. Uitzonderd technologische ontwikkelingen, heeft de provincie aangegeven het plafond niet te willen overschrijden.

Een andere raadsbesluit is de Dalfser RES-opgave. In 2030 moet minimaal 57 GWh zijn opgewekt. Inmiddels wordt ongeveer 45 GWh opgewekt met de bestaande windmolens. Het resterende deel is dus nog minimaal 12 GWh Dit is minder dan de opwekking van 1 moderne windmolen. Met programmeerafspraken is het mogelijk om de RE opgave te realiseren. Echter de totale opgave is na 2030 niet gerealiseerd. Richting 2050 moeten er nog flinke stappen gezet worden.

De programmeerafspraken voorkomen niet dat een andere initiatiefnemer in Dalfserveld West een eigen windplan maakt en indient.

In de volgende tabel zijn de energiecijfers samengevat.

Opgaven (in GWh)	2030	2050
Energiemix Dalfsen (zon + wind)		200 - 300
RES Dalfsen (zon + wind)	100	
RES-bod Dalfsen wind	57	
RES streefpercentage wind 60%	60	
Bestaande windmolens Dalfsen	45	
RES restant Dalfsen bod wind	12	
RES restant Dalfsen obv streefpercentage	15	
Streefopgave Dalfserveld (zon + wind)		100 - 150
Streefopgave Dalfserveld wind 60%	60 – 90	
Streefopgave Dalfserveld wind 80%	80 - 120	
Inschatting bewoners Dalfserveld wind	40	
Inschatting provincie OER Dalfserveld wind	52	
Advies programmeerafspraak Dalfserveld wind	Max. 60	

1.3. Een latere openstelling op 1 april 2025 biedt Dalfserveld West en de gemeente voldoende tijd op hun energieplannen gereed te maken maar zorgt wel voor wat druk op de voortgang.

De bewoners van Dalfserveld West hebben onlangs de collegebrief ontvangen over de voortgang van het gebiedsproces. Het proces is inmiddels weer opgestart en de verwachting is dat eind 2024 duidelijkheid is over de inhoud en haalbaarheid. Dit plan wordt dan ter beoordeling ingediend bij het college en raad. Daarvoor is enkele maanden besluitvorming ingepland. Vervolgens kan het plan worden ingediend bij de provincie. Deze deadline zorgt ook voor enige druk op het gebiedsproces en het gemeentelijke besluitvormingsproces.

Een latere openstelling is voor de provincie niet gewenst omdat dat dan de realisatie van de windenergie in 2030 in gevaar komt. Het kost meestal vele jaren voorbereiding om een windplan te ontwikkelen en te bouwen.

De openstelling duurt 3 maanden. Initiatiefnemers moeten dan hun plan indienen en ontvangen een eerste gelegenheid voor een toelichting en eventuele aanpassing. Daarna besluit de provincie of het project verder kan in de vergunningverlening, eventueel met een loting als er meerdere initiatieven zijn. Het initiatief met een positieve beoordeling mag dan de vergunningsprocedure verder voortzetten. De programmeerafspraak is dan formeel volbracht omdat er zicht is op daadwerkelijke realisatie. Vanaf dat moment kan dan een nieuwe programmeerafspraak worden gemaakt voor bijvoorbeeld een nieuw zoekgebied in Dalfsen en/of nieuwe energieopgave voor na 2030.

Kanttekeningen en risico's

1.1. De programmeerafspraken zijn geen garantie voor een haalbaar windplan

Dit jaar wordt het haalbaarheidsonderzoek voor windmolens in Dalfserveld west afgerond. Nu al is bekend dat slechts enkele molens mogelijk haalbaar zijn. Meer ruimte is er niet.

Ook kunnen de landelijke nieuwe windmolen-normen in 2025 roet in het eten gooien.

Alternatieven:

1.1 Geen programmeerafspraak maken.

Gemeenten zijn niet verplicht om programmeerafspraken te maken. Zoals beschreven bij argument 1 kunnen dan op meerdere plekken in de gemeente Dalfsen door initiatiefnemers nieuwe windplannen worden gemaakt en ingediend. De gemeente Dalfsen zal naar verwachting een van de weinige gemeenten zijn in West Overijssel die geen afspraak maakt.

1.2. Een ander zoekgebied, plafond of openstelling afspreken

In 2021 zijn vijf gebieden onderzocht op de haalbaarheid van grootschalige opwek. Dalfserveld West is toen hieruit gekozen. Nu een ander gebied op te nemen in de programmeerafspraken is niet logisch vanwege de lopende afspraken met de bewoners van Dalfserveld West. Ook zijn geen andere wind-initiatieven bij de gemeente bekend. Op een later moment (zie argument 3) kan een nieuw gebied worden aangewezen.

Een hoger of lager plafond is ook mogelijk. Geadviseerd wordt om binnen de bestaande besluiten van de raad te blijven zoals is beschreven bij argument 2. Gekozen kan worden voor een lager plafond, bijvoorbeeld conform de inschatting van de bewoners (40 GWh). Dit is echter niet in overeenstemming met uw wens om de streefopgave voor het gebied te handhaven.

Een hoger plafond kan ook door bijvoorbeeld een hoger percentage aan windenergie aan te houden. Een te hoog plafond kan zorgen voor ongewenste druk van commerciële ontwikkelaars.

Tot slot kan een andere periode van openstelling worden afgesproken bijvoorbeeld eerder of later. Rekening moet dan worden gehouden met de aandachtspunten bij argument 3.

Duurzaamheid:

Met de programmeerafspraken houden de gemeente enige gemeentelijke sturing op de locatie en hoeveelheid windmolens.

Financiële consequenties:

Geen

Communicatie:

Op 15 april jl is een beeldvormende raadspresentatie geweest waarbij de programmeerafspraken zijn toegelicht aan de raad. De presentatie en de bijbehorende raadsmemo zijn als bijlage toegevoegd. De bewoners van Dalfserveld West hebben een uitnodiging ontvangen om de raadspresentatie bij te wonen en ontvangen de raadsmemo.

In ZSDZ-verband is een gezamenlijk persbericht op 18 april jl gepubliceerd, nadat alle college's een besluit hebben genomen.

Vervolg:

Na collegebesluit wordt de programmeerafspraak ondertekend en toegestuurd naar de provincie. Op 22 april wordt de raad gevraagd in te stemmen.

De provincie voegen de afspraken toe aan de stukken voor het nieuwe windbeleid. In juni is de besluitvorming gepland.

Ondertussen werkt Dalfserveld West hun energieplan verder uit en deelt die eind 2024 met de gemeente. Het college en de raad kunnen deze plannen dan beoordelen.

Vanaf 1 april 2025 kunnen de plannen voor Dalfserveld West worden ingediend bij de provincie voor verdere vergunningverlening.

Bijlagen:

1. Programmeerafspraken windenergie Dalfsen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur,
H.J. van der Woude

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 april, nummer 1780;

overwegende dat programmeerafspraken ongewenste windplannen blokkeert;

gelet op de bestaande raadsbesluiten over windenergie;

b e s l u i t :

In te stemmen met de programmeerafspraken met de provincie Overijssel waarin voor het zoekgebied Dalfserveld West maximaal 60 GWh aan windenergie mag worden opgewekt voor 2030.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 22 april 2022.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater LLB